

Historia Szkoły – bogata, ciekawa, mało znana...

Odcinek 17.

Czy wiesz, że uznanym artystą malarzem i równocześnie nauczycielem tej szkoły był...

...Jan Kazimierz Olpiński, który uczył w niej rysunków, a jego twórczość na stałe wpisała się w historię Żywca?

Jan Olpiński

Urodzony we Lwowie w 1875 roku, był synem radcy Wydziału Krajowego Filipa i Amalii z Franzów. Od wczesnych lat okazywał niezwykle zdolności rysunkowe i malarskie. Jego zainteresowania krążyły wokół sztuki, więc po ukończeniu gimnazjum we Lwowie podjął studia na Akademii Sztuk Pięknych w Monachium u Karla Rauppa i Karla Marra (1893-97), gdzie otrzymał odznaczenia za studia malarskie, rysunki głów i aktów oraz dostał stypendium fundacji im. Franciszka Józefa.

Z Monachium udał się do Paryża, tam pobierał nauki w Akadémie des Beaux- Arts u René Xaviera Prineta, Jamesa Whistlera i Rafaëla Colina (1897- 1900). Został nagrodzony srebrnym medalem i zaszczytnym wyróżnieniem. Następnie uczęszczał do Akadémie Colarossi, gdzie w 1898 r. odznaczono go dyplomem i srebrnym medalem. W tym czasie pokazał swe prace w Salonie na Polu Marsowym. W latach 1899 - 1901 odbywał podróże artystyczne do Włoch i Kurlandii, a w 1900 r. przeniósł się do Wiednia. Tam studiował na Akademii Sztuk Pięknych u Kazimierza Pochwalskiego. W czasie studiów został odznaczony złotym medalem cesarskiej nagrody honorowej, a jego tryptyk „Samotna” otrzymał nagrodę II stopnia. W 1905 r. powrócił do kraju i rozpoczął pracę dydaktyczną jako nauczyciel rysunków w szkołach realnych w Krośnie (1905-08), Krakowie (1908- 09) i Żywcu (1909 - 1920) – o czym poniżej. W Krakowie ożenił się z Zofią Kwapniewską.

Od 1921 roku zamieszkał we Lwowie, gdzie pracował na stanowisku profesora Wydziału Sztuk Zdobniczych i Przemysłu Artystycznego Państwowej Szkoły Technicznej, a później na Wydziale Ogólnym Politechniki Lwowskiej. Należał do Syndykatu Artystów Ziem Południowo-Wschodnich. Zmarł w wieku 61 lat, 15 września 1936 roku we Lwowie, pochowany jest na Cmentarzu Łyczakowskim.

Jan Kazimierz Olpiński posługiwał się techniką olejną, akwarelą i rysunkiem. Tematy jego prac to portrety, akty, sceny rodzajowe, historyczne, religijne, symboliczne i pejzaże, np. Beskidów, Podola i Huculszczyzny. Brał udział w wystawach we Lwowie, Krakowie, Warszawie, Brnie, Poznaniu oraz w Żywcu.

Jan Kazimierz Olpiński jako nauczyciel rysunków w c.k. Szkole Realnej w Żywcu (naszej szkole) jest widoczny na fotografii grona nauczycielskiego zrobionej w roku 1918 (czy w związku z odzyskaniem przez Polskę niepodległości?). W szkole prawdopodobnie miał swoją salę w dzisiejszej sali nr 15.

Podczas pobytu w Żywcu artysta malarz portretował wielu mieszczan żywieckich.

Portrety Marii Molińskiej i Józefa Studenckiego w strojach żywieckich (1915 r.)

Namalował też obrazy związane z historią Żywca: *Przejazd Beliniaków przez Żywiec*, *Tabory wojsk austriackich na rynku żywieckim w 1914 roku*, *Przysięga Legionistów na rynku żywieckim w dniu 25 sierpnia 1915 roku* oraz *Uroczystość na rynku żywieckim - protest przeciwko pokojowi w Brześciu nad Bugiem w 1918 roku*.

Uroczystość na rynku żywieckim-protest przeciwko pokojowi w Brześciu nad Bugiem w 1918 roku

Olpiński utrwalił również architekturę miasta z początku XX wieku - dzielnicę Rudza, karczmę, kapliczkę Św. Wita w Starym Żywcu, rynek, pałac Habsburgów, stare uliczki oraz drewniane domy.

Widok Żywca od strony Szkoły Realnej (ok.1918 r.)

Rudza w Żywcu (1914 r.)

Kapliczka św. Wita w Starym Żywcu (1918 r.)

Ciekawostką jest, że uczniowie naszej szkoły pozwali artyście do obrazu z 1916 roku *Grupa rannych legionistów*, który znajduje się w Muzeum Historycznym Miasta Krakowa.

Grupa rannych legionistów w Żywcu (1916 r.)

Niewątpliwie Jan Kazimierz Olpiński zalicza się do grupy wybitnych postaci, które odcisnęły swój niezwykły ślad w historii naszej szkoły.

19 września 2008 r. w związku z otwarciem wystawy czasowej twórcy w Muzeum Miejskim w Żywcu (czerwiec – grudzień 2008) w auli szkolnej odbyła się uroczystość odsłonięcia tablicy poświęconej pamięci artysty malarza Jana Kazimierza Olpińskiego. W uroczystości brali udział potomkowie - fundatorzy tablicy artysty.

Prace mistrza znajdują się w Muzeum Miejskim w Żywcu, w Luwrze w Paryżu, w Galerii Narodowej w Wiedniu, we Lwowskiej Galerii Sztuki, Muzeum Bernardottych w Sztokholmie oraz Muzeach Narodowych w Poznaniu, Wrocławiu, Szczecinie.

opr. Dorota Babińska - Waluś